

FINANSIERINGSRET

Vintereksamen 2010/11

Begge spørgsmål skal besvares. Spørgsmål 1 vægtes med 1/3 og spørgsmål 2 med 2/3.

Spørgsmål nr. 1

Ifølge en note i et aktieselskabs årsregnskab har selskabet modtaget et lån, der korrekt er betegnet som »ansvarligt«. Hvilken betydning har dette *dels* for långivers adgang til at kræve betaling, *dels* for selskabets adgang til indfrielse?

Spørgsmål nr. 2

Den 15. marts 2010 aftalte fiskekonservesfabrikant Bent Bentsen og entreprenør Erik Ejnar, at Ejnar skulle opføre et kølehus i tilknytning til Bentsens fabrik. Kølehuset skulle være færdigt og fuldt brugbart den 15. november. Det blev aftalt, at Bentsen skulle betale 6.000.000 kr. kontant for byggeriet. Beløbet skulle først erlægges, når kølehuset var helt færdigt. Bentsen og Ejnar aftalte i øvrigt, at AB 92 skulle finde anvendelse.¹

Den 16. marts pantsatte Ejnar kravet mod Bentsen til sit pengeinstitut – Finansbanken. Det aftaltes, at kravet skulle tjene Finansbanken til »sikkerhed for ethvert krav banken havde eller måtte få mod Ejnar«. Den følgende dag modtog Bentsen et brev fra Finansbanken om pantsætningen.

Den 18. marts blev der mellem Ejnar og betonproducent Lasse Larsen indgået aftale om, at Larsen skulle levere betonelementerne til brug for byggeriet. Købesummen herfor blev aftalt til 2.100.000 kr. Larsen gav Ejnar henstand med købesummen til den 15. november. Larsen fik sikkerhedstransport på Ejnars krav mod Bentsen på byggesummen. Larsen havde fra sin hustru – Doris Larsen – der var ansat som bankassistent i Finansbanken – hørt om Ejnars pantsætning til banken, men han bragte ikke spørgsmålet på bane over for Ejnar, idet han ræsonnerede, at det måtte blive bankens problem. Larsen leverede mandag den 22. marts betonelementerne på byggepladsen.

Den 25. marts rettede Bentsens svigersøn, entreprenør Ulrik Utzen, henvendelse til Bentsen om tilbagebetaling af et lån på 5.000.000 kr., som Bentsen nogle år tidligere havde ydet Utzen, da det kneb med midler til drift af Utzens skrantende entreprenørvirksomhed. Lånet var forfaldent til betaling den 1. januar 2010. Utzen forklarede, at han ikke var i stand til at tilbagebetale lånet kontant, men at Ejnar skyldte ham 5.000.000 kr. i anledning af nogle arbejder, som Utzen havde udført for Ejnar i efteråret 2009. Utzen tilbød mundtligt at give Bentsen sikkerhed i kravet mod Ejnar for

---

¹ AB 92 indeholder i § 5, stk. 2, følgende regel: »Overdrager entreprenøren uforfaldne krav i henhold til aftalen, går transporter, der står i forbindelse med arbejdets udførelse, forud for andre transporter«.

tilbagebetalingen af det lån, Bentsen havde ydet ham. Bentsen accepterede straks dette tilbud.

Den 7. november modtog Bentsen et brev fra Larsen, hvori Larsen meddelte, at han havde fået pant i kravet på de 6.000.000 kr. mod Bentsen.

Den 15. november stod kølehuset færdigt som aftalt, og der afholdtes et møde, hvori alle de implicerede deltog. Ejnar oplyste indledningsvis – i overensstemmelse med sandheden – at han nu havde likviditetsproblemer. Finansbanken opgjorde sit krav til 1.400.000 kr., som Ejnar skyldte på en gammel byggekredit. Bentsen meddelte Finansbanken og Larsen, at han modregnede med den fra Utzen erhvervede fordring mod Ejnar lydende på 5.000.000 kr. Finansbanken og Larsen bestred, at Bentsen kunne modregne over for dem. I øvrigt krævede de sig begge stillet bedst muligt i deres indbyrdes forhold. Det skal ved besvarelsen lægges til grund, at ingen havde interesse i at begære Ejnar konkurs.

Der anmodes om en redegørelse for retsstillingen vedrørende kravet på entreprisesummen mod Bentsen.

Løsningseksempel

Forholdet mellem Finansbanken og Larsen

Ejnar har pantsat fordringen mod Bentsen til to transporthavere, nemlig Finansbanken og Larsen. Finansbanken giver meddelelse om pantsætningen den 17. marts, mens Larsen først giver meddelelse den 7. november. Finansbanken er således først i tid. Ikke desto mindre går Larsen som vedkommende transporthaver forud for Finansbanken, hvis bankens krav ikke »står i forbindelse med arbejdets udførelse«, jf. AB 92 § 5, stk. 2. Det kan ikke antages, at Finansbanken skal anses som vedkommende med ethvert krav, blot fordi banken finansierer Ejnar. Dette må være helt sikkert i det foreliggende tilfælde, hvor det fremgår, at Finansbankens krav mod Bentsen skyldes en »gammel byggekredit«, det vil sige en kredit, som ikke er anvendt til finansiering af arbejder eller leverancer vedrørende kølehuset. Det medfører ingen forskel i det anførte, at Larsen gennem sin hustru har hørt om den tidligere pantsætning til Finansbanken, idet Larsens fordring ifølge AB 92 er materielt fortrinsstillet i forhold til Finansbankens krav. Det kan heller ikke antages, at Larsen burde have underrettet Finansbanken om sin bedre ret, allerede fordi en sådan underretning ville have været betydningsløs, idet fordringen på den byggekredit, som banken har ydet, og som Larsen fortrænger, er »gammel«.

Forholdet mellem Bentsen og Larsen

Bentsen vil modregne med 5.000.000 kr. i entreprisesummen som følge af transporten fra Utzen. Entreprisesummen er hovedfordringen, mens kravet fra Utzen er modfordringen. Bentsen opfylder betingelserne i GBL § 28:

For det første har Bentsen erhvervet fordringen fra Utzen den 25. marts, dvs. længe før han den 7. november får kundskab eller formodning om overdragelsen til Larsen.

For det andet er modfordringen fra Utzen forfalden allerede ved transporten til Bentsen, mens hovedfordringen – kravet på entreprisesummen – først forfalder den 15. november.

Ikke desto mindre må det afvises, at Bentsen kan modregne over for Larsen: Kravet på 5.000.000 kr. står således ikke »i forbindelse med arbejdets udførelse«, jf. AB 92 § 5, stk. 2, der naturligvis også må være til hinder for, at bygherren på bekostning af vedkommende transporter søger sig fyldestgjort i entreprisesummen ved modregning med uvedkommende krav. Forholdet kan udtrykkes således: Hvis Utzen selv havde været transporthaver, havde hans krav mod Ejnar været uvedkommende. Retsstillingen vedrørende fordringen mod Ejnar kan ikke blive anderledes som følge af, at den overdrages – in casu til bygherren Bentsen, jf. princippet i GBL § 27. De første 2.100.000 kr. af byggesummen må Bentsen således betale til Larsen.

Forholdet mellem Bentsen og Finansbanken

Bentsens modkrav, der er erhvervet fra Utzen, er – ligesom Finansbankens gamle byggekredit – et krav, der ikke står i forbindelse med byggeriets udførelse. Herefter er AB 92 § 5, stk. 2, uden betydning for deres indbyrdes prioritetsstilling. Konflikten må afgøres »rent« efter GBL § 28. Herefter kan Bentsen ikke modregne: Bentsen har fået underretning om overdragelsen til Finansbanken den 17. marts, mens han først erhverver modfordringen fra Utzen den 25. marts.

De næste 1.400.000 kr. af byggesummen må Bentsen betale til Finansbanken.

Forholdet mellem Bentsen og Ejnar

Da Bentsen som nævnt må betale 3.500.000 kr. til Larsen (2.100.000 kr.) og Finansbanken (1.400.000 kr.), er der alene 2.500.000 kr. tilbage af entreprisesummen, som Bentsen kan modregne i. Bentsen har sikkerhed i et krav mod Ejnar på 5.000.000 kr. og kan modregne over for Ejnar i 2.500.000 kr. (mens de resterende 2.500.000 kr. af transportbeløbet på 5.000.000 kr. fra Utzen af Bentsen kan gøres gældende mod Ejnar som almindeligt simpelt pengekrav).